Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 114. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 23-го ТРАВНЯ 1979 - ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 23, 1979 No. 114. VOL LXXXVI

ВІДБУДЕТЬСЯ IV З'ЇЗД ПОСТІЙНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ ПРИ УНІГУ

Кембрідж, Масс. — Черговий, четвертий з'їзд науковців-україністів Постійної Конференції Українських Студій (ПКУС) при УНІГУ в Гарварді відбудеться 25-го, 26-го і 27-го травня ц.р.

З'їзд розпочинається в п'ятницю, 25-го травня в 10 годині ранку в приміщенні Бойлстон Голл при Гарвардському університеті. В програмі З'їзду передбачається доповіді біля 30-ох науковців-україністів.

Доповіді розділені за тематикою в окремих секціях: Бібліографічна: проф. Дмитро Штогрин, мгр Едвард Касинець, д-р Олександер Соколишин — голови окремих засідань; Мова й література: проф. Ася Гумецька, проф. Володимир Жила, проф. Юрій Шевельов — голови поодиноких засідань; Суспільні науки: проф. Омелян Пріцак, о. Ф. Істочин, о. д-р Мелетій Войнар, проф. Іван Лисяк-Рудницький — голови осібних засідань.

Відбудуться також інші сесії, а саме: Мемуарна сесія: проф. Ася Гумецька — голова, правописна: д-р Богдан Романенчук — голова, і засідання комісії, яке присвячене проблемі русифікації. Керівник цієї комісії — проф. Юрій Перфецький.

У суботу, 26-го травня, в 7:30 вечора запланований бенкет, на якому промовлятиме вчений-гість Гарвардського університету Валентин Мороз.

У неділю, 27-го травня будуть відправлені Богослуження (для католиків і православних) у приміщеннях УНІГУ.

Організатори ПКУС-у запрошують українське громадянство взяти участь у З'їзді.

СЕНЬЙОРИ УНСОЮЗУ ВІДБУВАЮТЬ П'ЯТИЙ З'ЇЗД НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка. — Тут в понеділок вранці, 21-го травня, почався П'ятий З'їзд Об'єднання сеньйорів УНСоюзу в присутності численних делегатів з різних місцевостей ЗСА й Канади.

З'їзд відкрив голова Комісії сеньйорів УНСоюзу інж. Степан Куропась, вітаючи всіх присутніх. Американський і канадський національні гимни відіграла на фортепіяні п-ні М. Бурбела, а український відспівали всі присутні. За уступаючу Управу звітували голова д-р Володимир Савчак, касир Микола Аврамчук і секретар д-р Ірена Крамарчук. За Контрольну комісію звітував коротко Ярослав Салук, а за Товариський суд — проф. Роман Чучкевич. Комісія сеньйорів УНСоюзу здала свій звіт, інформуючи також про обговорення справ сеньйорів під час нарад Головного Уряду УНСоюзу, які відбулися тут минулого тижня.

З'їзд проходить в дусі звільнення Валентина Мороза, а його заяву і твердження під час пресконференції у Вашінгтоні минулого тижня учасники мали змогу слухати у радієвій передачі одної із станцій в Олбані, Н. Й. Заходи в справі цієї передачі зробили д-р Ярослав і Ірена Падохи.

З'їздом проводить президія в складі: Володимир Сенежак — голова, Павліна Різник і проф. Михайло Васьків — заступники голови, Михайло Хитра — секретар.

У неділю ввечері відбулася привітальна вечеря з програмою, в якій виступали інж. Олекса Солтисик („Гриць Мотика") та інж. С. Куропась. У понеділок перед відкриттям З'їзду, парох о. Антін Павлюк відправив в церкві св. Тройці Службу Божу і панахиду за померлих членів Об'єднання. З'їзд продовжуватиметься до кінця цього тижня.

Валентин Мороз відвідає Канаду

Вінніпеґ, Канада (ЦКУК) — Негайно після звільнення Валентина Мороза і його приїзду до ЗСА, Екзекутива Президії КУК через своїх представників зложила йому привіт від української зорганізованої громади в Канаді і висловила найбільшу радість, що завдяки безперивним і наполегливим заходам і масовим виступам українців в країнах вільного світу — він тепер є разом з нами.

На запрошення і під патронатом Централі КУК, Валентин Мороз погодився відвідати всі головні центри української громади в Канаді. Його перший приїзд до Канади відбудеться в часі від 7 до 12 червня 1979 і в тому часі він відвідає: Оттаву — 7 червня, Торонто — 8 і 9 червня, Вінніпеґ — 10 і 11 червня і Монтреал — 12 червня 1979. Точні програми зустрічей і виступів будуть подані до відома в тих осередках Провінційними Радами, зглядно Відділами КУК.

У зв'язку з тими відвідинами, проситься всі українські організації на місцях негайно порозумітися з Управами Відділів КУК для підготовки спільними силами цих зустрічей-маніфестацій. Рівночасно запрошується всіх українців згаданих осередків узяти найбільш численну участь у тих зустрічах, щоби величаво привітати серед української громади в Канаді Валентина Мороза — незламного борця за права українського народу й України.

Д-р О. Кушпета очолив катедру в Тілбурзі

Тілбурґ, Голляндія. — На Економічному факультеті Університету в Тілбурзі (Голляндія) створено нову катедру совєтології, тобто науки, що займається вивченням Совєтського Союзу як нового феномену в політиці, економіці й міжнародних відносинах. Керівництво цією катедрою доручено українському професорові д-рові О. Кушпеті.

Д-р О. Кушпета є автором численних праць на совєтські теми, переважно в голляндській мові. В 1978 році появилася в голляндсько-американському видавництві його книжка „Банкова і кредитова система СССР". Д-р О. Кушпета є одночасно надзвичайним професором Українського Вільного Університету в Мюнхені.

ПОМЕРЛА СЛ.П. Н. БІЛІНСЬКА

Нюарк, Мд. — Тут у неділю, 20-го травня ц.р. померла сл.п. Наталія Білінська (з дому Балабай), мати проф. Ярослава Білінського.

Похорон відбудеться в суботу, 26-го травня біля 12-ої год. дня на Українському Православному цвинтарі в Бавнд Бруку.

АДМІРАЛ ЦУМВАЛЬТ ПІДТВЕРДЖУЄ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ ДО САЛТ II, „ПРАВДА" ТАВРУЄ КРИТИКІВ ДОГОВОРУ

Вашінгтон/Москва. — Адмірал Ельмо Цумвальт, колишній шеф оперативного відділу військової фльоти ЗСА, минулої неділі, 20-го травня, заявив на телевізійній програмі „Міт ди Пресс", що він має незаперечні докази, що члени Об'єднаних Шефів Штабу збройних сил ЗСА „мають поважні застереження" до нового договору із Совєтським Союзом про обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), але не висловлюють їх відверто, бо тоді мусіли б зрезиґнувати зі своїх становищ. Адже пряма опозиція до політики президента Джіммі Картера, який, згідно з Конституцією, є головнокомандувачем збройними силами ЗСА і який конечно бажає підписання САЛТ II, змусила б цих військовиків зрезиґнувати, — заявив Цумвальт.

Разом з Цумвальтом на згаданій телевізійній програмі виступали і погоджувалися з ним республіканський сенатор Джейк Ґарн із Юта і Пол Ніче, колишній заступник секретаря оборони і колишній член делеґації ЗСА під час переговорів щодо САЛТ, який тепер є членом Комітету відносно Сучасної Загрози. Цей Комітет противиться новому договорові щодо обмеження атомової зброї, вважаючи, що САЛТ II надає Совєтському Союзові військову перевагу та послаблює оборонну спроможність ЗСА.

(Закінчення на стор. 4)

Спільна конґресова комісія зменшує передбачений державний дефіцит

Вашінгтон. — Спільна комісія обох Палат Конґресу минулої п'ятниці, 18-го травня, виготовила компромісовий законопроєкт, який передбачає, що державний дефіцит на 1980-ий бюджетовий рік становитиме 23 більйони долярів, замість 28,4 більйона долярів, як це раніше передбачував Білий Дім.

Законодавці ствердили, що видатки федерального уряду в 1980-му році будуть приблизно такі самі, як вказував Білий Дім, тобто біля 532-ох більйонів долярів, але члени Спільної конґресової комісії передбачують, що до Департаменту скарбу протягом того року вплине 5,4 більйона долярів більше в податках, ніж розраховують президент Джіммі Картер і члени його уряду. Отже, хоча видатки федерального уряду будуть приблизно такі самі, то державний дефіцит повинен бути менший на десь 5 більйонів долярів. Бюджетовий 1980-ий рік фактично починається 1-го жовтня цього року.

Минулої п'ятниці та сама Спільна комісія обох Палат погодилася на значно вищі суми на оборонні потреби, ніж пропонувала Палата Репрезентантів, хоча дещо нижчі, ніж пропонував Сенат. Палата пропонувала зменшити оборонний бюджет майже на 900 мільйонів, а Спільна комісія схвалили суму, яка значно ближча до пропозиції Сенату, бо запропонувала зменшити сенатську суму тільки на 100 мільйонів долярів.

Законопроєкти Спільної комісії, тобто щодо державного дефіциту та видатків на оборонні потреби, цього тижня розглядатимуть обидві Палати Конґресу і спостерігачі не передбачають жадних поважних проблем.

САЛТ II є „підступний і незрозумілий", — твердить Китай

Пекін. — Уряд Китайської Народної Республіки минулої суботи, 19-го травня, шляхом свого офіційного пресового аґентства, заявив, що новий договір між ЗСА та Совєтським Союзом про обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II) є „підступним і незрозумілим" і може довести „тільки до катастрофи".

Кореспондент цього пресового аґентства, який працює у Вашінґтоні, пише, що „текст договору такий скомплікований та підступний, а термінологія така незрозуміла", що особі, яка запізнається з ним „може закрутитися голова".

Пресове агентство уряду комуністичного Китаю також твердить, що ЗСА, погоджуючись на САЛТ II, „переоцінюють силу Совєтського Союзу", а в той самий час „недооцінюють авантюристичних амбіцій Москви".

Комуністичний Китай постійно перестерігає вільний світ, зокрема Америку, перед стараннями Совєтського Союзу встановити у світі свою геґемонію. Пекін твердить, що новий договір про обмеження стратегічної атомової зброї тільки допоможе Москві перевести свої пляни в життя.

Американські жиди „заохочені" еміґраційною політикою СССР

Вашінгтон. — Провідники жидівсько-американських організацій є „дуже заохочені" настановою СССР щодо еміґрації жидів з тієї країни та піддержують заходи уряду ЗСА одержати якесь запевнення від Москви, що така настанова продовжуватиметься в майбутньому.

Юджін Голд, голова Крайової конференції в справі совєтських жидів, та Річард Масс, президент Американсько-жидівського конґресу, виявили однозгідність у їхньому оптимізмові щодо полегшей совєтської влади у відношенні до жидів, які бажають виїхати з СССР. Вони уважають, що, одержавши запевнення від Москви, ЗСА повинні надати СССР статус „упривілейованої" держави в торговельних відносинах, тобто завісити на час одного року поправку Джексона-Ваніка до торговельного закону з 1974 року.

Конґресмен Ванік, вказуючи на зростаюче число жидівських еміґрантів з СССР, яке цього року може дійти до 50,000, також заявив, що в обличчі такої настанови СССР, президент Картер повинен надати йому статус „упривілейованої" держави. Однак сенатор Джексон уважає, що будь-які запевнення СССР на майбутнє повинні включати звільнення політв'язнів та дозвіл на їхній виїзд з СССР.

Одержавши статус „упривілейованої" держави, СССР міг би поширити торгівлю із ЗСА та одержати кредити від Банку експорту й імпорту. Досі з усіх комуністичних країн такий статус мають тільки Польща, Мадярщина, Румунія і Юґославія. Теперішній уряд ЗСА має намір надати такий статус СССР і Китайській Народній Республіці, з якою вже узгіднено ряд торговельних домовлень.

Іран закидає Америці „втручання у внутрішні справи"

Теґран/Вашінгтон. — З уваги на те, що минулого четверга, 17-го травня, Сенат ЗСА проголосував резолюцію, в якій наталрував закриті суди в Ірані і розстріли Революційними Комітетами біля 250 колишніх військовиків та урядовців за влади шаха Мохаммеда Різи Паглеві, іранський мусулманський лідер Аятолла Хомейні гостро скритикував Америку та її уряд, твердячи, що Вашінгтон „одверто втручається у внутрішні справи Ірану", а іранське міністерство закордонних справ у неділю, 20-го травня, закликало Державний департамент покищо не висилати до Теґрану нового американського амбасадора Вілляма Л. Катлера.

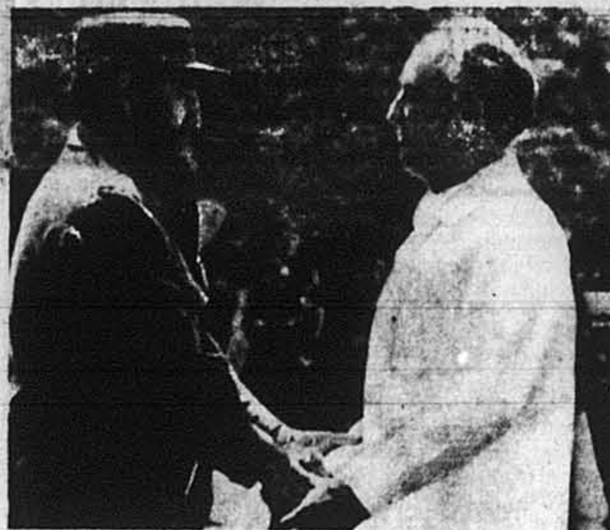
Аятолла Хомейні протягом останніх кількох днів гостро і публічно критикував Сенат ЗСА, зокрема республіканського сенатора Джекоба Джавітса з Ню Йорку, який вніс згадану резолюцію, як теж уряд президента Джіммі Картера, називаючи Америку „переможеною гадиною", додаючи, що Іран не потребує добрих зв'язків із ЗСА, а натомість Америка, мовляв, потребує іранської нафтової ропи.

Щодо сен. Джавітса, то Хомейні назвав його „провідним сіоністом", твердячи, що він, мовляв, спонзорував згадану сенатську резолюцію тому, що кілька днів раніше Революційний Комітет засудив і розстріляв іранського жида-мільйонера Габіба Ельґаніяна, якому закидали, що він був „шпигуном на користь сіонізму" та „доставляв гроші Ізраїлеві на винищування палестинського населення".

Іранське міністерство закордонних справ минулої неділі, 20-го грудня, звернулося до Державного департаменту ЗСА, щоб покищо не висилав до Теґрану нового американського амбасадора Катлера, який мав би зайняти місце Вілляма Г. Салливана, аж поки „ситуація між двома країнами не вияснизься". Цей заклик іранського уряду дуже здивував Державний департамент.

Відносно Хомейні, то він і в минулому часто критикував Америку, як рівнож Совєтський Союз і Китай, але спостерегачі твердять, що його таврування Сенату та його резолюції протягом останніх кількох днів — це найгостріша критика досі.

Ф. Кастро критикує ЗСА за бльокаду

Президент Льопез вітає Фіделя Кастро

Козумель, Мехіко. — Президент Куби Фідель Кастро, який у п'ятницю, 18-го травня, закінчив дводенні відвідини Мехіко і зустріч з президентом Хозе Льопезом Портільйо, гостро засудив ЗСА за економічну бльокаду його країни та заявив, що будь-яке покращання взаємовідносин зумовлене знесенням бльокади і ліквідацією військової бази у Ґвантанамо.

„Я хотів би знати, як можна поєднати славне проповідування про права людини з бльокадою Куби", — заявив Кастро, додаючи, що заборона Кубі купувати ліки за кордоном є „справді жахливою і ґротесковою".

Відвідини Кастра у Мехіко — це його перша поїздка до цієї країни від часу започаткування ним революції в Кубі в 1956 році. Ціллю його зустрічі з президентом Льопезом було встановлення кращих торговельних відносин, збільшення туризму тощо. Кастро закінчив свої відвідини пресовою конференцією, під час якої він висловився дуже похвально про президента Льопеза, заявляючи, що він „ніколи не сподівався, що нам вдасться встановити такий щирий, дружній та інтимний діялог за такий короткий час". Президент Льопез раніше хвалив Кастра, представляючи його, як „лідера і правителя, який став живучою установою".

Відповідаючи на ряд запитів, Кастро заперечив, що Куба буцім то втручається у внутрішні справи Нікараґуи та що Куба не була причетною до повалення уряду Ґренади. Він також заперечив вістки, що Куба буцім то плянує відновити дипломатичні зв'язки з Бразилією, критикуючи не тільки уряд тієї країни, але й інші уряди країн Південної Америки за їхнє порушування прав людини.

В уряді Ізраїля існує розбіжність щодо окупованих арабських земель

Єрусалим/Каїр. — Хоча в п'ятницю, 25-го травня, в ізраїльському місті Бершеба мають розпочатися переговори між делеґаціями Єгипту та Ізраїля в справі „внутрішньої автономії" для палестинських арабів на окупованих Ізраїлем землях на західньому березі ріки Йордан і біля міста Гази, то в кінці минулого тижня дійшло до поважних розбіжностей в поглядах між прем'єр-міністром Менахемом Беґіном і міністром оборони Езером Вайцманом щодо розв'язки цієї складної проблеми.

Міністер Вайцман, який має бути членом ізраїльської делеґації на переговори в Бершебі, минулого четверга заявив, що Єгипет, тобто найсильніша арабська країна, повинен відігравати важливу ролю в переведенні у життя автономії для палестинських арабів. Він твердив, що якщо ізраїльський уряд не погодиться з тим, то він, Вайцман, відмовиться їхати до Бершеби. Вайцман уважає, що плян автономії має вигляди увінчатися успіхом тільки тоді, коли Єгипет матиме впливовий голос у виготовленні і переведенні в життя пляну щодо майбутности палестинців.

Натомість прем'єр Беґін і

(Закінчення на стор. 4)

ЗНУЩАННЯ НАД З. АНТОНЮКОМ ПІД ЧАС ЙОГО ЕТАПУ НА ЗАСЛАННЯ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — На Захід надійшов самвидавний документ-лист З. Антонюка з січня 1979 року, в якому він описує свій етап на заслання в Іркутську область. Передруковуємо його в цілості.

Зіновій Антонюк, 1933 року народження, фізик-кібернетик, був арештований 14 січня 1972 року в Києві і засуджений в серпні цього ж року на 7 років таборів суворого режиму і 3 роки заслання. Головою суду був відомий вже всім Дишель. Антонюка обвинувачували за ст. 62-1 КК УРСР і закидаючи йому зокрема переховування і поширювання забороненої літератури: „Український вісник", стаття Валентина Мороза „Замість останнього слова", Д. Донцова „Більшовизм і духовість народу" та інші.

Останні роки він сидів у стаціонарній тюрмі суворого режиму у Владимірі, а незадовго до звільнення його перевезли знову до табору ВС 389/35 у Пермській області. З. Антонюк важко хворий на туберкульозу і ряд інших хронічних недуг.

"... Від 28 грудня 1978 до 3 січня 1979 року перебував у Свердловському спецізоляторі, без будь-яких інцидентів. 3 січня конвой забрав мене на етап до Новосибірська, але з огляду на погоду ми стояли на транспортній стоянці і до Новосибірська приїхали щойно 6 січня. Тут почалися мої „пригоди". Посадили мене (після чисто формальної дезинфекції) не в камеру, а в боксик-відстойник ч. 18. 8 січня я вніс скаргу до місцевого прокурора, що мене тримають не в камері, а в боксику, позбавляють належної мені прогулянки, кипячої води і т. д. Кілька годин пізніше прийшов до мене сам начальник тюрми (молодий випускник Владимірської школи) і забрав мене нагору до свого кабінету на розмову. Спочатку загальні теревені, ділову розмову відтягає. Поступово в кабінеті зібралася уся тюремна еліта. Зайшов мужчина в цивільному одязі. Він нахабно сів на стіл і підкреслено блатним стилем почав на „ти" розмову... Розмова не вийшла, бо я відразу попередив його, що розмова в простацькому стилі не бажаю. Тоді пішли його хамські „ні", будеш!, заставлю! і не таких сторощив!" Я сказав, що в такому випадку, я вже ставлю точку на будь-яку можливість розмови з ним. Я встав і прохаючи запровадити мене назад у камеру-відстойник, вийшов з кабінету. За мною посипалися різні погрози, а далі вибігли всі шість присутні, погрози продовжувалися на коридорі. Я повторив своє рішення не брати участи в таких розмовах і знову попросив запровадити мене до камери (всі двері на коридорі зачинені). Грозили кайданами, карцером, обіцяли стерти на порошок, згноїти... Я відбивався: „Робіть що хочете, але не

(Закінчення на стор. 4)

Про „апостольство — „ідей братерства і дружби", говорить збірка совєтських поетів

Київ. — Тут, цього року, видавництво „Дніпро" видало збірку віршів українських „радянських" поетів, присвячену 325-річчю возз'єднання України з Росією п.з. — „Народів збратана сім'я", — інформує київський журнал „Україна". Вірші в цій книжці, мовляв, відображують „обопільне прагнення до єднання", яке „мало величезне значення для майбутнього всіх народів нашої вітчизни. Цим історичним актом закріплено єдність українців і росіян, таких близьких, за словами В.І. Леніна, мовою, місцем проживання, характером та історією", — заявляє журнал. Книга, в якій надруковано поезії 56-ох поетів, оформлена з „любов'ю" і пронизана — „силою інтернаціонального єднання", є... „носієм великих ідей нашої партії — ідей братерства і дружби між чесними людьми Землі!" — славословить журнал „Україна".

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУВСЯ КОНЦЕРТ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ

Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка

Ню Йорк, Н. Й. (В. Л-ць). — В неділю, 20-го травня ц. р., тут у переповненій залі Фешен Інституту відбувся дуже успішний концерт Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка з Детройту під мистецьким керівництвом відомого композитора, диригента і педагога Григорія Китастого, багато пісень якого були включені в репертуар виступів Капелі, яка з нагоди свого 60-річчя відбуває тепер турне по З'єднаних Стейтах Америки і Канаді, приносячи, як завжди, насолоду любителям хорового мистецтва і фахової гри на бандурі.

Досі Капеля відвідала громади в Янґставні, Клівленді, Піттсбурґу, Філядельфії, Боффало, Рочестері, Сиракюзах, Вашінгтоні, Нюарку і Ню Йорку. Заплановані ще концерти в Гартфорді, Бостоні, Монтреалі і Торонті.

Концерт мав прекрасно складену програму, яка поділялася на дві частини: серйозну і розвагову. Треба вже таки на вступі підкреслити відрадне явище, яке свідчить не тільки про розвиток, але також про будучність Капелі Бандуристів. Серед майже 60-ти учасників — бандуристів і хористів — половина молодняку, або людей середнього віку. Усі вони виступають в нових прегарних одягах.

Першу частину програми Капеля розпочала воскресною піснею „Христос Воскрес", після чого слідували: „Благослови душе моя Господа", муз. К. Стеценка із солістами В. Поліщуком, П. Писаренком і П. Гончаренком; „Ой там чумак" (чумацька пісня), ар. Г. Китастого із знаменитим солі-

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕҐІЯ У СКЛАДІ (поазбучно): Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Тершаковець і Євген Федоренко (тепер виконуючий обов'язки голови Колеґії).

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Добра нагода

Поміж гущею різних проблем, які завжди наголошуються, як саме — ,,одні з найважливіших'', існує майже невидне і нетрактоване як слід питання читачів української книжки, а зокрема потреби молодих читачів. Правда, цю проблему — в пошукуванні за розв'язкою — порушують на сторінках української преси, але якже швидко, не знайшовши відповідного відгуку — знову ця справа втихає. Тільки ще в ряди-годи трапляється, що гурт любителів книжки, затурбований браком молодого читача і непевним майбутнього літературного ринку, наново заторкує це питання. Як не як, а дивно, книжка бо, зокрема українська книжка, повинна бути в центрі постійної уваги, повинна бути цією притягальною силою, цим суттєвим ядром, яке дає зміст життю, зроджує наснагу в людині, енергію до дії і творчости. Відомо бо, що добра книжка постачає знання, збагачує, поширює духові обрії, унапрямлює людину по патріотичній лінії. Іноді вона викликає усмішку у читача, іноді заставляє вживатися у болісні переживання зображених героїв у даному творі, але — завжди насичує стримлінням до краси і завжди є другом для всіх, а зокрема підтримкою і розрадою самотнім.

Питання — оживити існуючі літературні твори, утривалюючи їх в чергових поколіннях, зокрема тоді стає наново виразистим, коли появляється, хай і мінімальна можливість, його розв'язки і добра до цього нагода. Бож як кожнорічно, так і цим разом незабаром прийде пора літніх вакацій — час, коли наша дітвора чи вже молодь закінчить цьогорічні навчання. Ще кілька тижнів — і учні в українських парафіяльних школах і школах українознавства отримають річні свідоцтва, а деякі з них завершать своє навчання іспитом зрілости. З цією хвилиною і одні і другі стануть вільними від шкільних обов'язків, бож перед ними кілька місяців вакацій, а з тим дозвілля. Одні виїдуть на літні молодечі табори, інші виберуться знову з батьками на літні курорти, а будуть такі, в яких батьки заможніші, — і їх чекає поїздка навіть до европейських країн.

Могло б здаватися, що учні трудилися ввесь рік і під час їхнього дозвілля — їм вже немає чого дивитися на книжку. Так і оправдують іноді батьки своїх дітей: ,,Колись і їм треба відпочити від книжки, колись мусять мати час виключно на розваґу"... Але й рівночасно тут постає питання: ,,Чи українська книжка була б сьогодні ворогом дозвілля, якщоб до неї зарання призвичаювали дітей їхні опікуни? Чи крім спорту і різних гор — книжка не може бути приманою, не може зацікавити, якже часто, іншим, небуденним світом? Добра книжка ще має і практичний хосен — вона без надто великого труду збагачує запас українських слів у дітвори чи молоді, автоматично заставляє їх думати українським способом, справляє їхній мовний стиль. Українська книжка стоїть на сторожі молодої людини, кристалізує у неї правильне поняття вартостей.

Зокрема на поселеннях, спонука до читання української книжки незвичайно важлива, бож тут діти прямо закинені англійським друкованим словом, якому також не відмовляється окремішної вартости, але, річ ясна, воно не зможе виплекати для нашої спільноти української людини, хібащо багатого в знання космополіта, якому чужі наші справи, наші ідеали. А вже зовсім зле, якщо батьки не завдають собі труду приглянутися якої то вартости книжки читають їхні діти, бож іноді може їм попасти мнима література — засмічена нігілізмом, порожнечою думки — яка може звихнути надто молоду і недосвідчену людину. Коли ж українська книжка переважно визначалася і визначається якраз чистотою вислову і високою моральністю — з єдиним основним і правильним підходом, потрібним молодій людині — християнською етикою.

Тож, з хвилиною, коли тільки закінчиться навчання у школах, батьки, на гаючи часу, перш усього повинні припильнувати, щоб їхні діти під час вакацій прочитали ці українські лектури, що їм задали їхні учителі, а також вони повинні уважливо перепровадити селекцію таких книжок для дітей, зміст яких близький дитині і які гармонізують із їхньою вдачею, уподобанням і зацікавленням. Цей батьківський обов'язок у такій мірі важливий, як піклування про фізичне здоров'я дітей чи дбайливість про їхню освіту в найкращих школах.

Якщо батьки сповнять свою повинність у цьому напрямі — навряд чи коли заіснує цього роду турбота, щоб діти не були зацікавлені в українській книжці, а з цим і культурній творчості української спільноти.

Л. Рихтицький

ЧОМУ ТАКИЙ ПОСПІХ?

[2]

Знаючи Америку, де не зберігаються майже ніякі таємниці на довший час, де кожна атомова ракетна база означена на публічних шляхах таблицями з інформаційними написами, можна собі уявити; що совєтським шпигунам не треба аж таких дуже великих зусиль, щоб встановити приблизно стан американського озброєння. Натомість, як зробити це на просторах СССР, де все є засекречене до абсурду, де немає чужинецьких агентів поза Москвою, де навіть місцеве населення не знає часто, що зараз же біля їх хат є збудована ракетна атомова база? Ясно, що в той час, коли СССР знав майже докладно стан американського озброєння, Америка не має змоги сконтролювати і провірити правдомовність кремлівської кліки. В таких умовах, підписаний документ, САЛТ І, не мав жадного тривкого значення і обрахований був тільки на прилюдну опінію Америки, мовляв, ,,щось робиться для миру". Це, очевидно знав президент Ніксон теж і тому зараз же, тобто вже в осені 1972 року розпочалися перші розмови про новий договір, САЛТ II. Ці переговори тривали до понеділка 7 травня цього року, тобто сім і пів року і тепер цей договір, що його президент Картер підпише 15 червня ц.р. у Відні з Брежнєвом, піде під розгляд Конгресу, до евентуальної ратифікації.

За цих сім і пів року переговорів про обмеження зброєнь, Совєтський Союз зумів збудувати цілу нову воєнну фльоту, яка в 1975 році відбула вже на світову скалю маневри під назвою ОКЕАН-75. Попередній шеф розвідки американського летунства, генерал Джордж Кіган, назвав їх найбільш широко закроєними всеокеанічними маневрами в історії світу. За ці роки Совєтський Союз довів число своїх танків до висоти 55 тисяч, число підводних човнів до 356 і число міжконтинентальних ракет — за офіційними даними — до 1400. Це є ракети найважчого типу, так звані СС-18, кожна з яких несе у собі по десять атомових бомб. За ці роки Совєтський Союз збудував і дальше розбудовує фльоту стратегічних літаків, які американці звуть ,,Бекфаєр бомбер" і за ці самі роки розбудував цивільну оборону до такого ступня, що за американськими експертами, Совєтський Союз мав би тільки 20 відсотків утрат серед населення при масовій атомовій атаці, тоді коли Америка могла б при такій же атаці втратити більше половини свого населення. За ці самі роки Совєтський Союз розбудував свою армію так, що вона перевищає втричі всі американські збройні сили, якщо не більше і цю армію майже повністю змеханізував. За ці самі роки Америка стримала всю працю над будовою своїх нових стратегічних літаків Б-1, помимо цього, що старі В-52 вже виходять з ладу, Америка за рішенням президента Картера не будує жадних нових типів ракет, зокрема не будує ославленої ,,круйз-міссил", тобто кружляючої ракети. Помимо гарячих протестів европейських урядів, президент Картер стримав всю працю над розбудовою невтронної бомби. До цього треба додати, що Совєтський Союз розбудував свою антиракетну оборону, так звану АБМ, тоді коли Америка не зробила в цьому напрямку дослівно нічого.

Сьогодні американський уряд говорить, що існує паритет, тобто приблизна рівність сил обидвох держав, і хоч майбутнє покаже, що це є свідома, чи несвідома неправда, навіть факт рівности сил не дає Америці становища першої потуги у світі, а вже перевага так званих конвенційних сил є абсолютно по боці СССР.

Чому тоді взагалі ведуться переговори і чому підписується документи, які діють на шкоду Америки? Американська прилюдна опінія є за озброєнням Америки, але не хоче видавати на це гроші і тоді, коли в СССР бюджет оборони займає перше місце у державних плянах, в Америці перше місце займає бюджет міністерства здоров'я, виховання та допомоги, яким завідує секретар Каліфано. Його бюджет точно два рази більший, як бюджет Пентагону. Але розмови про мир і роззброєння завжди були улюбленою забавою Заходу, також і перед Другою світовою війною, хоч і тоді вони не дали жадного миру, тільки агресію гітлерівської Німеччини.

Ще одне питання: чому такий поспіх у переговорах про САЛТ II, зокрема від 15 грудня минулого року, коли президент Картер заявив, що Америка наладнає нормальні дипломатичні відносини з Китаєм? На нашу думку, Совєтський Союз знає, що Америка буде дотримуватись постанов і обмежень цього договору, бо це є в дусі американської міжнародної політики. І Совєтський Союз знає, що він зможе дальше безкарно продукувати все, що тільки захоче, бо й самі американці мають поважні сумніви вже тепер, що вони якнебудь зуміють сконтролювати, що діється на колосальних просторах СССР. Переговори велися черепашиним темпом протягом сьоми років, а за останні шість місяців все пішло просто блискавично. Чому? Що ховається за совєтським поспіхом? Чи може намагання зв'язати Америці руки вже підписаним до-

(Закінчення на стор. 4)

Софія Наумович

ПРО УКРАЇНСЬКІ СПРАВИ У ФРАНЦУЗЬКИХ ПУБЛІКАЦІЯХ

(4)

Тут Плющ дає приклад тотожности усіх Ґулаґів історією Шумака: ,,Данило Шумук, 64 роки, провів 34 роки у різних тюрмах. У поляків, бо був українцем, у німців, бо боровся в Українській Повстанській Армії, яка боролася рівночасно проти обидвох окупантів України — німецьких і московських. Після війни він опинився у совєтських Ґулаґах за те, що, писав правду про те, що бачив і робив..."

І знову повертається до Куби: ,,Психушки" постали в СССР, а на Кубі їх уводять совєтські лікарі, дбаючи, щоб науковий садизм і психічні тортури пристосувати до національних особливостей кубинців... Масові екзекуції в СССР, у грудні 1923 року (які заперечувала Суровцева), закамуфлювали дуже примітивно. Але масові вбивства на Кубі 1975 року прекрасно заінсценізовано: переодягнені на в'язнів комуністи, ,,атакували" в'язничну сторожу для... комуністичної преси, яка описувала ,,бунт" в'язнів... Кожну картину і мізансцену тієї фарси можна знайти в історії Ґулаґів інших країн..."

Тут Плющ наводить львівські картини, так добре нам відомі: ,,Ці мури, обризкані кров'ю... На цю картину я наткнувся вперше у поезії однієї поетки, присвяченій масовим вбивствам росіян у Львові 1941 року. Червона армія втікала перед німецькою офензивою, а першими втікали відділи НКВД, що поспішно мордували політв'язнів Кидали гранати в камери, розстрілювали автоматами, або пістолями у потилицю в'язнів у тюрмах Львова, Харкова, Умані, залишаючи за собою докази російського садизму, що додавав слави ,,визвольникам", якими здавалися ґітлерівці в Україні: закривавлені мури камер, гори змасакрованих трупів з розбитими чашками і вилитим мозком, розчавлені ґеніталії і криваві написи на стінах: ,,Помсти для московських катів!"... Ґебельсові пропаґандисти мали прекрасні докази для пресконференцій та виставок російських страхіть..."

Для Плюща всі тюрми Ґулаґів однакові: у Кубі, за Валядаресом, ,,Яма у долівці", без гігієнічного паперу, то ж хіба пальці витерти, або й ні..." А це на те, щоб зламати в'язня: вживають тілесні й розумові слабости людини, щоб її перемінити в ентузіястичного раба, що вихвалює своїх катів... У ,,психушках" вимагають, щоб в'язень натаврував свою ,,недугу" та визнав свої переконання — ,,небезпечними для суспільства"... ,,Перевиховання" практикується теж на родинах ,,зека" залякуванням і шантажем... Зовсім не чутно про Альбанію, яка оточила свої Ґулаґи залізним дротом, а щодо китайських, то західні маоїсти признають, що їхнє єдине джерело інформації — пропаґандивні брошури... Югославія забезпечується перед критикою своїм ,,славним" антисталінізмом, а Куба і В'єтнам оточуються леґендою про ,,молодість" та ,,романтизм". Якщо зібрати всі ці мовчанки про тоталітарні ,,соціялізми", то ясно, що ,,лівізна" — це оригінальна форма дальтонізму, катаракти, наркотику, які паралізують думку, зате породжують манікеїзм..., який викривлює минуле, сучасне і майбутнє, роздвоює свідомість і моральність людини... дозволяє виправдати будьякий злочин задля ,,світлого майбутнього"... і ділити світ на ,,добрий" і ,,злий"... Виправданням служить тут ,,американський імперіялізм", хоч ясно навіть дітям, що перші бомби, які впадуть на Захід, будуть совєтські... Зате совєтська аґресивність, імперіялізм, фашизм і мілітаризм, — залишаються ,,табу''... а всі критики маскують свої вагання, боягузтво, чи знекровлену думку, аж до викривлення справжнього змісту ,,державного капіталізму" Москви...

Плющ полемізує з Альтузером про ,,кризу комунізму", даючи такі арґументи: Фідель Кастро прийняв совєтський зразок... з допомогою КҐБ... Сьогодні будьякий ґанґстер, що захопить владу, не зве себе ,,імператором", але секретарем марксистської партії, і хоч його спершу підтримує американська демократія, то кінчається тим, що дістає допомогу від СССР. Захопивши владу, Кастро позбувся своїх товаришів... Падлюки, арівісти, фанатики і садисти замінили ідеалістів, що мріяли про ,,світле майбутнє''... Трагедія Камбоджі — симбіоз темних, народних мас зі схолястичними марксистами, червоними канібалами зі Сорбони. Ми на порозі ,,міжкомуністичних" воєн, що загрожують світовою війною...

Поезія Валедареса — це правда про ,,голого божка комунізму". Це неестетична і непривабллива картина світу, який створили комуністи. На Фестивалі молоді на Кубі, молоді ідіоти кричали ,,гайль" червоному ,,фюрерові"... Валядарес каже, що ідеї визрівають щойно у в'язниці...Щоб тільки

(Закінчення на стор. 4)

Ксеня Турко

КОЖНА ДИТИНА МАЄ ПРАВО НА РІДНЕ ВИХОВАННЯ

Дитина виховується під впливом п'ятьох діючих сил, а саме: дім, церква, школа, середовище і суспільство. Але всі ці сили тісно пов'язані одна з одною — і всі одночасно впливають на виховання дитини.

У Міжнародному Році Дитини, чимало говоритимуть про різні права дитини, тому й конечно всім звернути увагу і на права української дитини.

Позбавивши українську дитину найдорожчих скарбів: мови, релігії, свідомости й волі в Україні, вороги вже голосно проголошують, які... щасливі діти в Совєтському Союзі, мають бо нагоду виховуватися у мирі — ,,під багнетом"...

Українська дитина має право на виховання в українському дусі. Якщо говоримо про право, тоді треба застановитися, що ми під цим словом розуміємо. Чи мова тут йдеться про право на розвиток духової свідомости, а чи на сваволю — де дитина може робити, що вона захоче?

На мою думку, ми і наші діти матеріяльно забезпечені, духово ми, однак, вбогі. Більшість із нас не свідома цього — хто ми були, хто ми є і яка наша ціль на завтра чи в майбутньому. І цим вже фактом, що ми самі не свідомі, ми переважно позбавляємо і дітей їхніх прав на того роду свідомість.

Досвід показав, що коли батько не догляне дитини, то дитина швидко обездуховлюється — стає мертвою, топиться у міжнародному морю.

Свого часу про це писав український письменник, Нечуй-Левицький у повісті ,,Хмари". Він описував, як один чоловік пішов шукати сліду батьківського дому і знайшов тільки купу глини і цегли. Йому стало шкода рідного дому, де він ріс, і він задумався. Раптом почув він мелодію української пісні. Пісня дійшла до самого дна душі. Він почув, що його серце ожило, і все минувше життя на селі, в рідній сім'ї, між своїм народом встало перед його душею. Він слухав пісню й прислухувався, які милі й дорогі слова рідної пісні, сповненої поезії! У нього серце оживало... Коли це за тином він почув другу, іншу пісню. Пісня була така гидка, така погана! Мова пісні була великоруська солдатська й така покалічена, так перемішана з українською, що він аж зідхнув.

Коли він поклався спати йому приснилось неначе його батьківський дім почав входити в землю і ввійшов зовсім, так що сліду не стало; потім почала входити церква. Він бачив як вона зовсім ввійшла по вікна, по бані, по хрести, о потім вона зовсім пірнула в якусь безодню. Він оглянувся на всі боки і побачив, що сади, хати з людьми також зовсім потонули під землею. А тоді за ними зникли під землею і інші села, гори, ліси. А він стояв на купі цегли з рідного дому, а довкола нього шуміло безкрає чорне море, без кінця, без берегів. Вода підливала ту цеглу, потроху земля одвалювалась, і він почав тонути. Вода підходила йому вже до пояса, до плечей, до рота й полилась в рот. Він почав кричати крізь сон і його збудили.

,,Чудний і страшний сон!" — подумав він, — ,,це не сон, а мої тривожні думи заворушились... Каламутне море заливає Україну, і вона завалюється в його... А я й сам не зчувся, як тонув у тому морі і... втопив усіх своїх дітей: відбив їх від свого народу, не передав навіть їм рідної мови, не передав їм симпатій до рідного краю, до народу. Я заблудився в дорозі й своїх дітей завів в якісь нетрі та пущі..."

І подібно можна описати нашу сучасність. Занепадає український дім; діти вирікаються батьків і шукають щастя між чужими. Зменшується членство вірних в Українській Церкві; замикають Рідні Школи. Завмирає парафіяльне життя; потопає українське середовище. А українське суспільство, під різними кличами зливається то з тим, то з цим і починає зникати з лиця світу. А батьки, не раз із жалем до своїх дітей і до суспільства вмирають і залишаються тільки діти.

І коли друзі чваняться, хто вони є, і що їхні батьки вклали в міжнародну культуру, українська дитина стоїть несміливо, з почуттям меншевартости. Чи цього ми не бажаємо українській дитині?

Українська дитина має право навчитися говорити мовою народу, з якого вона вийшла. Вона має право молитися душею свого народу і пізнати правди віри християнства мовою свого народу. Ці права повинні забезпечити українській дитині дім і Церква.

Дім має бути джерелом духовости й культури народу. Коли дитина вийде між чужі люди і починає блукати, вона повинна мати те забезпечене ,,джерело", до якого завжди може повернутися і звідкіля вона знову начерпає сил і здобуде вказівки на дальшу дорогу.

Церква повинна стояти разом з родиною і захищати право дитини на релігійне виховання. А глибину релігійности

(Закінчення на стор. 3)

Драматургія — ,,надійний помічник партії", — стверджено на пленумі в Києві

Київ. — Про стан сучасної совєтської драматургії та її відтворення на сценах театрів республіки обговорювано на об'єднаному пленумі правлінь Спілки письменників України і Українського театрального товариства, що тут відбувся 13-го квітня ц.р., як поінформувала київська ,,Культура і життя". Всі промови на цьому пленумі підкреслювали, що совєтська драматургія, мовляв, охоплює ... ,,широкі горизонти" життя совєтської людини. Бож вона, — твердили ,,прихильники свобідної музи", — ,,завжди була і залишається драматургією народною, глибоко партійною, надійним помічником партії в комуністичному вихованні трудящих". У цій газеті звернено особливу увагу на слова деяких промовців, які заявляли, що ,,сучасні досягнення письменників і театрів нашої республіки невіддільні від успіхів літератури і театрального мистецтва братного російського народу, всіх народів нашої багатонаціональної Вітчизни". Але на пленумі й висловлювано критичні завваги, а поміж ними була й та, що ,,творці п'єс і спектаклів не завжди йдуть у ногу з часом". Бож, як відомо, тематика ,,радянського сьогодення" є першою передумовою... доброго мистецького твору, про що постійно пише совєтська преса.

Ганна Черінь

ЧОТИРИ СТОЛИЦІ

[5]

Ми відрекомендувалися також і почали провадити ,,пропаганду", як це робимо на кожній екскурсії. І цим разом ми взяли вишиті строї та вдягли їх у Версаль, так що нас уже вся група знала, як українців, і через те якраз нас усі пам'ятали та на нас орієнтувалися, щоб десь у натовпі не загубитися.

Притемнилося світло в купе, і ми поснули. Каліфорнійка спала якось моторошно, з розкритими очима, — видно було тільки білки...

На ранок ми побачили вже краєвиди Італії. Руді черепиці на білих хатах, виноградники, на яких принадно синіли стиглі грона, там знову довга грядка червоних продовгастих помідорів, зеленосірі кучері оливок. Ось велике дерево — таке покірне: після кожної бурі воно все більше хилиться й не має духу випрямитися...

Вічне місто

Десята тридцять, 6-го вересня. Приїхали! Рим. Біля двірця вже чекає на нас автобус — ніколи з тим затримок не було; ми сіли й чекаємо, поки італійські вантажники покладуть в наш же автобус наші речі. Ось один вантажник везе плятформу з валізами, а серед них сидить і симпатична старша жінка, що не може ходити... Їдемо людними вулицями Риму. Італійські жінки стрункі, засмаглі, привабні, цікаво вдягнені, ходять без панчіх, але в черевичках на дуже високих закаблуках. Італійці говорять стільки ж руками, як і устами. Вони — чудові міми, їх можна й без мови розуміти. Коли говорять, дивляться пильно в вічі й читають ваші очі — будьте обережні! Віа Національе, повна крамниць — ,,Затямте її, дами!" — говорить Марез. П'яцца Венеція, Колізеум... Боже мій! Таж ми вже бачимо всі римські чудеса — вони всі тут, при купі, не треба за ними далеко шукати! Хоч бери та зіскоч із автобуса! Але водій знає своє: привезти нас до готелю. Готель також за містом, бо в центрі міста нових будов ставити ніде.

Рим, заснований (за легендою) в 754 році до н.е. Ромулусом і Ремом, в мовах більшости народів називається Ромом. Мабуть, Ромулус був сильніший, або вовчиця, що вигодувала цих близнят, більш молока давала Ромулусові, й місто було названо його іменем. А інакше — був би не Ром, а Рем. А в нас, та й у інших народів, ,,Ром" має інше, п'янке значення. Проте, і Рим може оп'янити...

Скрізь можна бачити емблему Риму — вовчицю, досить люту, з близнятами. В центрі міста — площа Венеція; посеред цієї площі пам'ятник Вікторові-Емануелеві II, який об'єднав Італію. Пам'ятник Вікторові Еммануелеві — це ціла епопея з білого мармуру: колони, люди, коні, пірамідки, колісниці, фонтанчики, сходи, брами... Вся ця бутафорія (бо так воно й виглядає, не зважаючи на коштовність і монументальність) становить різкий контраст із величними руїнами Колізею, Форуму й Капітолію. Недаром же італійці зневажливо називають цей архітектурний ансамбль ,,весільним тортом". На тому місці ,,торта", де належить бути фігуркам молодих, сидить на коні Віктор-Еммануель, що в свою чергу не пасує до кремової білизни тортових поверхів. Монумент не тільки декоративний, але й функціональний: всередині міститься Інститут і Музей Відродження (що їх ми, за браком часу й через туристичну недбалість не відвідали). Тут же міститься й Могила Невідомого Вояка.

Праворуч від монумента кудись ведуть височенні сходи. Хоча я підчитала дещо в путівниках, але одна справа — в книзі, а друга — в справжнім місті, та ще й для мене, що, мабуть, ніколи не усвідомить, де правий бік, а де лівий. Як би там не було — штурмуємо ті сходи.

— О, таж це — найсценічніший із семи горбів Риму, Капітолій, або, по-італійськи, Кампідольо. Яка краса! Звідси ввесь Рим, як на долоні. Це — ядро Риму, осідок уряду. Палаци, збудовані за проєктом Мікельанджельо, а понад усе — статуя Марка Аврелія верхи на коні. Цікаво, що пропорції цієї скульптури зблизька здаються неправильними, але вони так навмисне розраховані, для повного ефекту на віддалі.

На площу саме вийшла весільна парада: тут, за давно устійненою традицією відбувається багато весільних церемоній. Фотограф узявся розставляти молодих та дружок поміж статуями, так що виходило, ніби молода повінчалась із Марком Аврелієм, або із його конем. Всі були дуже галасливі, напевно, не без причини, а молода курила цигарку за цигаркою, що дуже не личило до її вельона.

Залишивши їх, ми пішли за урядові будинки, де був маленький затишний скверик, і сіли на лавці відпочити й погрітись на сонечку. Тут була якась няня з двома ,,бамбінами", що пробувала гратися з котами. Але коти були дикі, не хотіли бавитися, а один навіть вдряпнув дитині руку. Потім два коти взялися досить завзято битися, — хотіла б я знати, за що, та не вміла спитати. Йдучи вниз поміж руїнами, ми бачили таких котів з десяток. Ага, це ж ті римські коти, що мов домовики господарюють у руїнах, а місто їх годує.

Вулиці Риму вузькі, й розширити їх ніяк. Їх збудували, розраховуючи на їзду кіньми, а не автами та автобусами, а тепер уже нічого не вдієш. Якби це було в Америці — за тиждень розвалили б святі руїни й розширили вулиці, але в Римі ці руїни — найбільша краса й джерело прибутку, так що авта летять, як скажені, вузькими вулицями, а ви, пішоходи, рятуйтесь. Щоб перейти людну вулицю, треба зловити погляд шофера й, одержавши його згоду, швиденько дістатись на той бік.

Ми пішли бродити вулицями Риму поміж мальовничих руїн, поки стане сили в ногах. Йшли повз мури старого Великого Цирку, де відбувались перегони колісниць (згадайте ,,Бен-Гур"!) і розтерзання християн левами. Казали нам ґіди, що саме тут відбувалися ці жорстокі видовища, а не в Колізеї, де римляни дивились на боротьбу ґлядіяторів. Вздовж руїн цирку квітли олеандри. На обрії гостро вимальовувались на синім небі сосни, а між кущами олеандрів блукали бродяги-коти. Раптом кілька їх кинулись до нас, і ми думали, що то вони занюхали наші тістечка, куплені з метою влаштувати десь у скверику пікнічок.

(Продовження буде)

КОЖНА ДИТИНА...

(Закінчення зі стор. 2)

українець може збагнути лише українською мовою в українській Церкві.

Школа дає практичне знання і має посилити духовість дитини. Але державна школа не може повністю дати дитині української духовости тому, що духово — це чужа установа. Вона може навчити дитину говорити українською мовою, танцювати українські танці, але це не робить її українською дитиною, бо і не-українці можуть цього навчитися. Така наука творить лише форму дитини. У повісті „Мандрівка з приємністю та й не без моралі" Шевченко каже: що це „чудова технічна, але бездушна лялька".

Ми часто даємо форму і ніби український зміст, але не даємо української душі. А людина без душі — це „робот". Зробіть помилку, потисніть не той гудзик і „робот" знищить свого творця.

Подивімось тепер на наших людей, на нашу молодь. Деякі з батьків замість виховати духово-свідомих дітей. чи не створили з них і далі ни творять „роботи"? А кожна дитина має право бути людиною, а не „роботом".

Тому, треба відродити Рідні Школи, щоб вони були культурним огнищем для українських дітей.

Середовище має скріпити в дитині почуття ідентичности і дати їй нагоду з'єднатися з іншими українцями. Дитина потребує відчувати, що вона не є самотня, що інші люди думають так як вона.

Суспільство може також багато зробити для збереження прав української дитини. Через різні міжнародні з'їзди українські діти повинні відчути, що українська мова одна, спільна без різниці з якого краю вони б не приїхали. Але нехай там справді буде українська мова. Нехай не ідуть туди не-українці напівукраїнці або українці бездушні, які собою нічого для української спільноти не представляють. Нехай наша молодь бачить, що на вищих посадах по наших українських установах працюють тільки такі українці, що мають українську духовість, а не внутрішньо порожні люди. Нехай це будуть люди, яких єднає спільна українська мова, українська Церква, українська культура, традиції і звичаї.

Сьогодні тут в наступі п'ята колюмна яка необережних веде у комуністичну пропасть. В Україні відбувається винароджування людей — там творять „радянську" людину. А тут не всі знають, що там робиться і захоплюються новими піснями, новими танцями, різбами, вишивками. Усім нам треба не тільки виховувати свідомих дітей, але й освідомлювати всіх про те, що в Україні робиться. Дорогою журналів, преси можна багато зробити. Тільки несвідомих поведуть куди схочуть, а свідомих не зможуть повести.

Треба видавати журнали для найменших дітей, бо від найменших починається їхнє виховання в українському дусі. Ніби журнали є, але переважно вони не пристосовані до ментальности і психіки дитини народженої поза Україною.

Даймо українській дитині українську душу, щоб вона стала духово і культурно-національно повною людиною, а тоді вона принесе користь українському народові.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
мого Найдорожчого і Незабутнього
ЧОЛОВІКА

бл. п. ред.

МИХАЙЛА ОСТРОВЕРХИ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в суботу, 26-го травня 1979 року

В ЦЕРКВАХ:

св. Юра, Ню Йорк — год. 8-ма рано;
св. Миколая, Бруклин, Н. Й. — год. 10 рано;
Покров Пресв. Богородиці, Озон Парк, Н. Й. — год. 10 рано;
свв. Петра і Павла, Джерзі Ситі, Н. Дж. — год. 7 рано;
св. Івана Хрестителя в Гантері, Н. Й.

Прошу згадати Покійного в цей день у своїх молитвах.

Дружина ОЛЕНА

У глибокому смутку повідомляємо
Родину, Приятелів і Знайомих,
що дня 18-го квітня 1979 р., у Едмонтоні, Канада,
відійшла у Вічність
наша Найдорожча
МАМА І БАБУНЯ

бл. п.

ІРИНА з ЧАЙКОВСЬКИХ БУЦМАНЮК

народжена 28-го січня 1898 р. у Львові.

Горем прибиті:
син — БОГДАН з дружиною АННОЮ
та дочкою МАРІЄЮ

Замість квітів на могилу прикладного громадянина

бл. п. Володимира Назаревича

колишнього директора кооперативи „Єдність" в Олеську,
складаємо 25.00 дол.
на фонд будови Народного Дому у Вашінгтоні, Д. К.

•

Донці, п-і Христині Баранецькій, висловлюємо
сердечні співчуття.

Петро і Ярослава ОРИШКЕВИЧІ

Східньо-Европейський Дослідний
Інститут ім. Вячеслава Липинського
у Філядельфії, Па.

ділиться з усім своїм Членством, своїми Прихильниками
та широким Громадянством печальною вісткою,
що 7-го травня 1979 року, помер у Льос Анджелесі,
Каліфорнія, на 76-му році життя, — наш Член-Добродій

мистець-портретист, бл. п.

СЕРГІЙ МАКАРЕНКО

уродженець Чернігівської Землі.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Вдову Спочилого, Вельмишановну Паню Надію Сомко-Макаренко та Вельмишановного Сина, Миколу й усю Рідню, просимо прийняти наше глибоке співчуття.

Дирекція Інституту

В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

св. п.

ЛЕВА ФЕДАКА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в середу, 30 травня 1979 р., о год. 7-ій ранку
в церкві Успення Пресвятої Богородиці
в Байоні, Н. Дж.

В цей день просимо Знайомих згадати Покійного
у своїх молитвах.

Родина

Українська Вільна Академія Наук у США
щиро дорогою відзначає
ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ПЕРЕДЧАСНОЇ СМЕРТИ
свого Приятеля і Доброчинця

бл. п. мґра

ОЛЕКСАНДРА ПАШКА

24-го травня 1979 р., о год. 8-ій ранку
в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.
відбудеться

БОГОСЛУЖЕННЯ

ЗА СПОКІЙ ЙОГО ДУШІ

В цей час ми будемо в духовому єднанні з усіма, хто
з жалем поминає цю зразкову Людину і Патріота.

Управа УВАН у США

В ДЕВ'ЯТУ СУМНУ ДЛЯ НАС, БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
СМЕРТИ,
нашого Найдорожчого і ніколи Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, БРАТА, ДІДУСЯ І ВУЙКА

бл. п. інж. МИХАЙЛА

ФАЙТА-ХАРОВА

відслужені і будуть відслужені

БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ

у Німеччині, 1, 4, 6-го травня 1979 р., год. 7, 7 і 10 р.;
у Святій Землі в Назареті, 2 травня 1979 р., о год. 8-ій р.;
у Франції — Люрд, 4 травня 1979 р., о год. 10 р.;
у Римі, Ватикан, 27 травня 1979 р., о год. 6:30 р.;
у Югославії, 27 травня 1979 р., о год. 10 р.;
у Аргентині, 26 травня 1979 р., о год. 6 р.;
у Бразилії, 23 травня 1979 р., о год. 10 р.;
у церкві Рождества Матері Божої, Чікаго Південь, 27 травня 1979 р., о год. 10 р.

Про ласкаву участь на Службі Божій і молитви за спокій
душі Покійного, Друзів, Знайомих просять:

ДРУЖИНА, ДОНЯ з Родиною і СЕСТРА з Родиною

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність,
дня 6-го квітня 1979 р., на 75-му році життя,
наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ І БРАТ

бл. п.

ЯРОСЛАВ ГАФТКОВИЧ

Щиро дорогою складаємо щиру подяку Всім, які брали участь у похоронних відправах та відпровадили Покійного на Вічний Спочинок.

Зокрема сердечно дякуємо Всечеснішому о. дек. Я. Федикові за відправлення всіх похоронних обрядів та духовну опіку під час побуту у шпиталі.

Дякуємо всім Хористам за спів під час похоронних відправ, особливо п. П. Плисові, інж. М. Копаниці, п. І. Головці та п. І. Бігунові.

Складаємо подяку за прощальні слова над домовиною та під час поминок п. С. Шилкевичеві, п. мгр І. Костюкові, п-і мгр Д. Кузик, п. мгр Я. Лабці та п-і М. Глушко.

Дякуємо 11 і 19 Відд. Союзу Українок Америки за приготування жалобних поминок, особливо паням Б. Осадца, Я. Лабка, О. Микитин, М. Мицик, О. Великорідько, М. Глушок і Д. Сеник.

Щиро дякуємо Всім за численні пожертви на Служби Божі, вислови співчуття та пожертви на добродійні цілі в пам'ять Покійного.

Хай Господь нагородить Вас Всіх своїми щедрими ласками.

•

ПАТРІЯРШИЙ ФОНД:

по 100.00 дол. — Зоріяна Гафткович, Микола Дармохвал і Марія Гафткович-Тесля;
по 50.00 дол. — Богданна і Богдан Саламаха, Марійка і Лазло Сій, Теодозія і д-р Володимир Остап;
по 30.00 дол. — Надія і Іван Гафткович;
по 25.00 дол. — Дмитро і Дарія Кузик, Анізія і Василь Мандзій, Богданна і Володимир Тарнавський;
по 10.00 дол. — Орест і Леся Сеник, Галина і Іван Костюк, Роман і Надія Ґулай, Теодозій і Віра Сендзік, Богдан і Ольга Дубик, В. і Л. Мриглоцькі, Мирон і Богданна Осадца, Петро Плис, Ігор і Дарія Сеник;
по 5.00 дол. — Марія Сеник, Ірина Скрипчук, Софія Лотоцька, М. Кіржецький, Евгенія Грабовецька, В. Коцопей, Іван і Софія Головка.

ЦЕРКВА СВ. ЙОСАФАТ

по 50.00 дол. — Ольга Гафткович, Марійка і Лазло Сій;
по 20.00 дол. — Емілія Панасюк.

ПЛАСТОВИЙ ЖУРНАЛ „ЮНАК" і ВОР:

по 25.00 дол. — 19-ий Відділ СУА;
по 20.00 дол. — Пластприят — Трентон;
по 10.00 дол. — Евген і Леся Обаранець, Іван і Оксана Микитин, Орест і Марія Мицик, Михайло і Марійка Глушок, Микола і Тамара Веремієнко, Борис Ґулай, Віра і Марко Гафткович, Членки 22-го Куреня Юначок ім. Н. Кобринської, д-р Теодосій Самотулка, Василь і Анізія Мандзій, Ігор Тарнавський, Галина і Іван Костюк, д-р Юрій і Оксана Тритяк, Мирослава Глушок;
по 5.00 дол. — Павлина Скремета, Ярослав і Ярослава Лабка, С. Шилкевич, Роман Федорак, М. і Л. Кіржецькі.

УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ в ГАРВАРДІ:

по 100.00 дол. — Ірена, Орест і Ераст Гафткович, інж. Михайло Плахтій.

•

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

ЯРОСЛАВА ГАФТКОВИЧА

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

була відправлена

в церкві св. Йосафата в Трентоні, Н. Дж.
16-го квітня ц. р., о год. 8-ій вранці.

Просимо про молитви за Його душу!

РОДИНА

УВАГА! УВАГА!

Вже появилися друком два превал.ливі історичні документи:

„Денник Начальної Команди УГА" і суд над генералом М. Тарнавським

DIARY OF THE SUPREME COMMAND OF THE UKRAINIAN GALICIAN ARMY

Сторінок 326 тверда оправа. Ціна 10.00 дол.
Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі", пересилаючи чек або поштовий переказ, долучуючи 0.7. центів на кошти пересилки.

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Метрополітальний Відділ Прихильників
Антибольшевицького Бльоку Народів (ПАБНА) в Ню Йорку

запрошує Українське Громадянство на

ДОПОВІДЬ

Мґр СЛАВИ СТЕЦЬКО

на тему:

„УКРАЇНА НА ОСТАННІЙ СВІТОВІЙ АНТИКОМУНІСТИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ В КВІТНІ 1979 Р."

Доповідь відбудеться

**в суботу, 26-го травня 1979 року, о год. 7-ій вечора
у великій залі Дому Українського Визвольного Фронту в Ню Йорку**

136 Друга Авеню

Управа ПАБНА

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
136 Друга Авеню, 2-ий поверх
(ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ)

П'ятниця, 25-го травня 1979 року, о годині 7:30 веч.

ВЕЧІР В ПОШАНУ МИСТЦЯ

ФЕДОРА ГРИГОРОВИЧА КРИЧЕВСЬКОГО

Беруть участь:

ЕВГЕН БЛАКИТНИЙ — *головна доповідь*

ЛЮДМИЛА МОРОЗОВА, МИХАЙЛО ДМИТРЕНКО, ПЕТРО МЕГИК, ВАДИМ ПАВЛОВСЬКИЙ

Присутні матимуть нагоду оглянути картини Мистця в прозірках д-ра ВОЛОДИМИРА ГРИЦИНА

Ділимося сумною вісткою з кол. Вояками УПА, Друзями та Знайомими,
що 14-го травня 1979 року відійшов у Вічність

бл. п. проф.

ІВАН ФЕДОРОВИЧ ВОВЧУК

віцепрезидент Української Головної Визвольної Ради, учасник Першого Великого Збору УГВР, провідний член ОУН, провідний член Українського Визвольного Фронту, видатний суспільний політичний діяч і журналіст.

•

Родині Покійного висловлюємо найщиріші співчуття.

**ГОЛОВНА УПРАВА
Т-ва КОЛ. ВОЯКІВ УПА ім. ген.-хор. Т. ЧУПРИНКИ—ШУХЕВИЧА**

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА
ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ
(ОДВУ)

запрошує все Членство та Українське Громадянство на

ВРОЧИСТЕ ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА

НА МОГИЛІ

сл. п. Голови ПУН

ОЛЕГА ШТУЛЯ-ЖДАНОВИЧА

що відбудеться

в неділю, 27-го травня 1979 року о год. 11-ій ранку
на українському православному цвинтарі св. Андрія
в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

О год. 9-ій ранку буде відправлена АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА, яку очолить Високопреосвященніший Владика Архиєпископ МАРКО.

Окружний Комітет УНСоюзу
Філядельфійської Округи
при співпраці Відділів 347-го і 331-го в Міллвілл, Н. Дж., 261-го в Вілямставн, Н. Дж., 231-го в Кемден і 378-го в Вудбайн, Н. Дж.
влаштовують

в неділю, 24 червня 1979 р., о год. 1 по пол.
на площі і залях УПЦеркви свв. Петра й Павла в Міллвілл, Н. Дж.

**ДЕНЬ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ**

для відзначення

85-ти РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ „БАТЬКА СОЮЗУ"

*Програма дня: народні танці, різні розваги та несподіванки, а також ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ.
Головним промовцем під час Ювілею буде* **Д-р ІВАН ФЛИС**, *головний предсідник УНС*

Початок свята — година 1-ша по пол.

До участи в ювілейному святі запрошується все Українське Громадянство та Членів-Союзовців усіх довколишніх місцевостей стейтів Ню Джерзі, Пенсильванії, Ню Йорку й Делевар.

ЧОМУ ТАКИЙ ПОСПІХ?

(Закінчення зі стор. 2)

говором? Московська преса веде неперебірливу кампанію проти визначніших сенаторів, противників цього договору, вмішуючись безцеремонно в американську внутрішню політику. Чому Москва так хоче цього скорого підписання? Американці пояснюють це поганим станом здоров'я Брежнєва, але історія Совєтського Союзу ніколи не переконала нас, що здоров'я людини, навіть на такому високому пості, як Брежнєв, впливало на політику СССР. Здоров'я Сталіна було навіть гірше в останній час його життя, а проте це не мало жадного впливу на авантюри, які у світі веде Совєтський Союз. Отже — знов питання, чому такий поспіх? Одночасно в останніх днях преса принесла вістки, що Москва запропонувала Китаєві нові розмови на тему існуючого конфлікту, і Китай на ці розмови погодився. Та в цей самий час китайський уряд остерігає Америку не вірити в чесність совєтської сторони і ми впевнені, що китайці знають, про що вони говорять: вони ж з цієї самої політичної школи. СССР закупив в Америці також в останніх днях понад 2 мільйони тонн пшениці. Що діється за кулісами Кремля? Чи зв'язання американських рук новим договором має за завдання забезпечити невтральність Америки на випадок фіяска розмов з Китаєм і евентуальної війни в Азії? І чому президент Картер так настоює на підписанні цього договору? Відповідь на ці великі питання може принести близьке майбутнє.

ПРО УКРАЇНСЬКІ СПРАВИ...

(Закінчення. зі стор. 2)

порівняти кубинські бандеролі: „Куба — ваша хата! — з німецькими з Олімпіяди в Берліні 1936 р.: „Німеччина ваша приятелька"... це навіває Плющеві спогади: „Коли Ф. Кастро приїхав до Києва, молодь вітала його з ентузіязмом.

Ми бігали з піднятими кулаками, переконані, що маємо перед собою справжнього революціонера, антибюрократа, щось протилежне до наших апаратчиків... Це був старий блеф — українських студентів у народній ноші кинено на Шевченківський бульвард, щоб навчити нового майстра старої техніки „потьомкінських сіл"... І всі ми були доброї

віри..." А. Валядарес уже тоді знав, що „комунізм — це нужда, підлість і злоба"... Його поезія висловлює гуманність поета й антикомуніста, але його ж поетичними символами режим оббріхує свій народ... Европейська думка теж амбівалентна: це, що на Заході гра інтелектуалів у каварні, це в нерозвинених країнах скочується до реалізму Ґулаґів і до „потьомкінських сіл". Західні брехні стають „правдами" в Амін Дади, у червоних Хмерів, у Брежнєва, у Фіделя Кастро. Західній капітал фінансує тоталітарні режими, їх озброює, їм організує пучістів, хоч платив за це вже 1914-18 і 1939-45 роками. Небезпечна це гра „інтелектуалів", „мислителів" та спекулянтів, готових продати будьщо будькому, вона готує нам ще щось страшніше. Повторення історії (Екзодус-Гай-Гонг) вказує, що „острови волі", оточені тоталітарним світом, служать тільки для балаканини про демократію і поступ... Тоталітаризм вбиває гуманність, культуру, минуле, сучасне і майбутнє... Чи не час поставити це лицем до дійсности? Вимагати, щоб філософи, ідеологи, соціологи поклали кінець дворушности, щоб перестали підмінювати дійсність системою слів, аналізу подій — апологією жаху... Замість дискутувати про волю й майбутнє людкости. — треба боротися за волю і життя людей сьогодні!"

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Нема то як на

СОЮЗІВЦІ!

ОСЕЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Найкраще місце відпочинку і вакацій в Кетскильських горах біля м. Кергонксон, Н. Й.

Замовляйте місця завчасу на:
КІМНАТИ — на незрівняний вакаційний побут **на СОЮЗІВЦІ!**

Гірська природа, відновлені кімнати, домашня кухня, 8 тенісових кортів, відбиванкові площі, олімпійського розміру басейн, мистецькі і розвагові імпрези, забави та багато інших удогіднень.

ТЕНІСОВИЙ ТАБІР
для ХЛОПЦІВ І ДІВЧАТ у віці 12-18 р.
23-го червня — 3-го липня 1979 р.
Оплата $120.00 + $45.00 для інструктора.

ДИТЯЧИЙ ТАБІР
(від 7-11 р.)
ДІВЧАТА від 23 червня — 7 липня 1979 р.
ХЛОПЦІ від 7 липня — 21 липня 1979 р.
Оплата $70.00 на тиждень для членів УНС, $80.00 — для не-членів
Для 2 дітей або більше в родині 10% знижки

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
від 22 липня — 11 серпня 1979 р.
Оплата $200.00

КУРС УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТАНКІВ
від 12 серпня — 21 серпня 1979 р.
Оплата $130.00 + $50.00 для інструктора

Федеральну харчеву допомогу для менш заможних дітей спонзорує „Молода Думка

Ім'я.
прізвище ......
Адреса ......

Замовлення висилати

Ukrainian National Association Estate
Kerhonkson, N. Y. 12446 Тел.: (914) 626-5641

Похорон св. п. проф. Константина Біди

Похорон бл. п. К. Біди відбувся в двох частинах: 1) в Оттаві, де він прожив 27 років на пості професора університету, і де він передчасно помер і 2) в Ню Йорку та Бавнд Бруку. У вівторок 17 квітня відбулася в Оттаві перша основна частина похорону. Цього дня перевезено тіло Покійного з погребового заведення до авлі університету, де в присутності всіх членів професорського колективу з ректором на чолі відправлено в нашому обряді св. Літургію і похорон із промовами президента університету, сенатора проф. Юзика і представника студентства. Не тільки сучасні студенти взяли участь у похоронах, але й колишні студенти, що під орудою проф. Біди осягнули маґістерські і докторські ступені, передусім із славістики. Потім домовину з тлінними останками Покійного перевезено до Ню Йорку і приміщено в похоронному заведенні П. Яреми. З родиною Покійного, крім його старенької хворої матері, приїхали теж його найближчі друзі, професори сенатор Павло Юзик і Теофіл Кіс. В середу ввечері парастас відправив о. ігумен Володимир Ґавліч, ЧСВВ, парох церкви св. Юра. Прощальні слова сказали: проф. Ярослав Падох, голова НТШ А від Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА, ред. Іван Світ і сен. проф. Юзик. Промовці підкреслили характерні риси Покійного як людини, дбайливого сина, професора університету і керівника відділу слов'янських студій та наукового виховника численних студентів маґістрантів і докторантів, адептів науки.

В четвер зранку після панахиди, відправленої о. проф. Шевчуком, ЧСВВ, тлінні останки перевезено на український цвинтар у

Св. п. проф. Константин Біда

Бавнд Бруку, де в присутності найближчої родини і друзів Покійного складено до могили, запечатаної о. Шевчуком, ЧСВВ. Над відкритою могилою сказав слово проф. Василь Лев, підкресливши заслуги Покійного для української науки і прощаючи його від Філологічної Секції НТШ, як її директор, від Українського Католицького Університиту, як голова Делеґатури. Над спущеною в землю домовиною пролунала пісня: „Видиш, брате, мій".

Під час похоронної тризни в гостинниці Сестрицтва при церкві ім. св. Андрея в Бавнд Бруку промовляли ще мгр Іван Костюк, шкільний товариш Покійного, сенатор П. Юзик, накресливши духову спадщину Покійного, мистець маляр Михайло Мороз про наші моральні обов'язки супроти проф. Біди - вченого, о. проф. Шевчук, ЧСВВ про Покійного, людину чесну, характерну, вченого, віддану праці для Церкви і Народу.

В імені родини Покійного професора інж. А. Є. Сумик сердечно подякував усім присутнім, що віддали останній салют проф. Константинові Біді.

В. Л.

АДМІРАЛ ЦУМВАЛЬТ...

(Закінчення зі стор. 1)

Того самого дня демократичний сенатор Едвард Кеннеді із Массачусетс заявив, що голосуватиме за ратифікацією цього договору, що його в половині червня у Відні підпишуть президент Картер і совєтський лідер Леонід Брежнєв, бо вважає, що відкинення Сенатом САЛТ II мало б „катастрофічні наслідки".

Натомість сенатор Роберт Дол із Канзасу, який в 1976-му році був республіканським кандидатом на віцепрезидента і вже формально заявив, що кандидуватиме на президента в 1980-му році, сказав, що голосуватиме за САЛТ II, але раніше вимагатиме деяких змін, зокрема таких, які запевнили б, що ЗСА могли б докладно перевіряти, чи Москва додержується всіх постанов цього договору.

Як відомо, президент Картер вважає, що САЛТ II повинен бути ратифікований без жадних змін чи додатків, бо договір „такий збалянсований", що Москва і Вашінґтон не можуть погодитися на зміни. Це Президент повторив знову минулої п'ятниці, 18-го травня, під час зустрічі з групою редакторів американських газет і журналів.

Минулої неділі, 20-го травня, газета „Правда", офіціоз Комуністичної партії Совєтського Союзу, знову заатакувала тих американських законодавців і громадян, які противляться САЛТ II, твердячи, що це „мілітарно-індустріяльний комплекс" Америки зумисно витворює опозицію до нового договору, бо, мовляв, військовики та бізнесмени бояться, що втратять свої дотеперішні великі заробітки з продукції різних родів зброї.

„Правда" писала, що новий договір „міг би бути кращий", але навіть в теперішньому вигляді представляє собою „справедливий компроміс" між ЗСА та СССР.

Пояснюючи своїм читачам, що САЛТ II мусить бути ратифікований двома третіми голосів членів Сенату, навіть після підписання його президентом Картером і Леонідом Брежнєвим, „Правда" обвинувачувала сенатора Говарда Бейкера із Теннесі, лідера Республіканської меншости в Сенаті, що це саме він заохочує інших сенаторів вимагати нібито непотрібних і шкідливих додатків і змін до договору.

В уряді Ізраїля...

(Закінчення зі стор. 1)

більшість членів його кабінету, хоча погоджуються на „внутрішню автономію" для палестинських арабів, то тільки на адміністративну, а військова оборона тих земель, як теж поліційні функції Беґін хоче залишити виключно в ізраїльських руках. Отже, згідно зі становищем Беґіна, палестинська автономія повинна бути дуже обмежена, а крім того Єгипет не має відігравати майже жадної ролі в тій справі. Крім того, Беґін настоює на тому, що ізраїльтяни-жиди матимуть побне право поселюватися на західньому березі ріки Йордан і біля міста Ґази, купуючи землю від арабів чи ізраїльського уряду.

Цілком протилежно розглядає справу єгипетський уряд президента Анвара ель-Садата, який вважає, що автономія для палестинських арабів має бути дуже широка, тобто майже дорівнювати незалежності.

Як вказують спостерігачі, розбіжності щодо автономії для палестинських арабів існують не тільки між Єгиптом та Ізраїлем, але також між Каїром та всіми іншими арабськими державами, як теж внутрі ізраїльського уряду.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ЗНУЩАННЯ НАД...

(Закінчення зі стор. 1)

забувайте, що за все прийдеться відповідати". „Та я тисячі таких, як ти знищив і не відповідав!" — горланив мужчина в цивільному. На це я йому відповів: „За тисячі таких як я не відповів, але за мене прийдеться!" і знову попросив начальника тюрми відставити мене до камери. „До карцеру його, як йому не подобається боксик" — зарепетував хтось з офіцерів МВД. Мене запровадили до відстойника побіч кабінету начальника тюрми. Уповноважений КҐБ написав звіт, що я розмовляв з ним брутально і нахабно, про що можуть засвідчити присутні при розмові. За це начальник тюрми (він власноручно написав постанову) покарав мене 9 добами карцеру. Карцер теж ч. 18, найзимніший. Я проголосив голодівку, написав заяви до Руденка, Андропова, Савінкіна. Вже в карцері написав докладну заяву до начальника УКҐБ Новосибірської области.

11 січня, пізно вночі, мене перевезли з карцера до Іркутська, разом з постановою про карцер!!!, хоч у мене з прибуттям до Іркутська термін ув'язнення кінчився.

Новосибірський правильник про нагляд говорить, що туберкольозно-хворих (З. Антонюк захворів на туберкольозу в тюрмі) у них в карцер не саджають, але це брехня. Мене посадили, запровадивши для формальности до лікаря. Лікар-старушка беріївського періоду — також формально, вже поклавши підпис під постановою, запиталася що мені долягає і буркотіла: „Не треба було нарушувати!" „Що нарушувати" — запитався я.

У карцері антисанітарні умови, температура 8-10 ступенів, на цементовій підлозі калюжі води; воду в туалеті відкрили мені за три і пів доби тільки раз, а для миття взаґалі недали; туалетного паперу чи чогось подібного взагалі немає; страшний сморід; кип'ячої води для тих, що голодують, не дають. Більшість наглядачів безмежно нахабні, брутальні, дикі.

Адміністрація тюрми не відповідає за речі в'язнів віддані на збереження (у мене комірник украв 2 банки сметанки і 1 банку молока). (Ці 3 банки в комору віддав особисто старшина, який обшукував мене після прибуття до тюрми 6 січня, але він пішов у відпустку, а 11 січня, коли висилали в етап, банок не було). Не видають приписаної сухої пайки (до Іркутська мені видали буханок (1 кл.) хліба і 20 гр. цукру).

Конвой, якому передала мене Новосибірська тюрма брутальний, дикий. Під час обшуку мої речі так понівечили, що частина їх є вже непридатна. Потім стала зрозуміла така поведінка — приховати крадіж. У мене вкрали 2 японські стеролистівки. Один із солдатів, що робили обшук, хотів забрати в мене авторучку, але його зупинив помічник начальника конвою, але він був при обшуку тільки кілька хвилин, а решту часу солдати мали вільну руку. Начальник цього конвою (прапорщик), коли я звернувся до нього з приводу крадіжі, пообіцяв мені не багато ні мало — розстріл. Потім у поїзді він мене посадив, як восьмого, в триособове купе, разом з кримінальниками, які забрали в мене стрижень та ручку, що так сподобалася солдатові.

В Іркутську одну добу перебув з нетямущим...

18 січня, коли перебирав мене конвой від Іркутської спецтюрми, у мене зробили брутальний, не до описання, обшук (а термін мого ув'язнення закінчився 13 січня). Мою чисту білизну демонстративно кидали на підлогу, хоч поруч була лавка, а прапорщик зірвав з мене хрестик і демонстративно викинув у помийницю. Викинув, хоч я його просив не викидати (це ж пам'ятка від Гарика Суперфіна) і хоч я його попереджував, що йому прийдеться відповідати за демонстративне порушення конституції — одне слово, він поводився як опричник Івана Грозного.

Нарешті, одягнули мені кайданки, як усім кримінальникам, і доставили літаком до Байдабінської тюрми, яка негайно звільнила мене через міліцію.

До 25 січня жив у гостинниці, а потім дали місце в гуртожитку енерго-механічного підприємства, де запропонували оформитися на роботу в ливарному цеху обрубувачем.

Медична комісія ствердила в мене туберкольозне вогнище на верхньому правому легені; поклали в лікарню... Хворобового листка немає, бо я ще не є оформлений на роботу.

В лікарні перебулу найменше місяць (форма туберкольози закрита, але є інфільтрати на інші органи)...

Лютий 1979.

Алреса: 666910 Болайбо
Иркутской обл.
ул. 30 лет Победи,
л. 38, общежитие,
Антонюк З. П."

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУВСЯ...

(Закінчення зі стор. 1)

стом Я. Цісаруком; „Нагадай бандуро", муз. Китастого, соліст В. Кучер; „Марш української молоді", муз. Г. Китастого, сольоспів Р. Касараба; „Ой ходила дівчина", муз. обр. Д. Піки і вкінці неперевершений „Байда", муз. Г. Хоткевича, солісти: Я. Цісарук і М. Мінський. Після цієї пісні диригент був змушений піднімати на ноги Капелю кілька разів, а заля гриміла оплесками.

У другій частині концерту Капеля виступила у дещо змінених одягах і, відзначуючи 100-річчя з дня народження Головного Отамана Симона Петлюри, проспівала бравурну пісню про Юрка Тютюника, а потім декілька народних і розвагових пісень таких як: „Гаю, гаю", муз. обр. М. Леонтовича, „Шумлять степи", Г. Китастого, „Не шкодую за літами", муз. Г. Китастого із сольоспівом М. Мінського, якого публіка осооbливо тепло вітала, змушуючи соліста до повторення останньої стрічки. До такого ж повторення публіка викликала соліста Ю. Оришкевича у „Пісні любови", муз. Ф. Лої; „Казала дівчина", муз. обр. П. Потапенка, соліст П. Писаренко, „Ти до мене не ходи", нар. пісня, муз. обр. Г. Китастого, „Ой важу, я важу" (в'язанка), сольозаспів П. Пахолюк і відому „Грай бандуро", муз. І. Шамо.

На вимогу публіки, яка стоячи вітала акордну пісню, а разом з тим гостинний виступ, Капеля з великим відчуттям відспівала будуючу пісню „Вставай народе" із солістом Яремою Цісаруком, присвячуючи її борцям за волю України і усім політичним в'язням, які в невідрадних умовинах караються за справу визволення України.

Капелю вітали китицями і кошиками квітів та теплими словами ризнання представники дівочого хору „Жайворонки" при Осередку СУМА, Школи Кобзарського Мистецтва, мішаного хору „Думка" і української громади в Ню Йорку. Інж. Є. Івашків, голова Комітету Об'єднаних Українсько- Анериканських Організацій — Метрополітальний Відділ УККА бажав Капелі, з нагоди 60-річчя, дальших успіхів на шляху їхньої праці для прославлення українського імени і української невмирущої пісні. „Бігцем" обдарувала Капелю квітами солістка Міської опери Марта Кокольська-Мусійчук, зворушуючи чуть не до сліз славного і любленого диригента Капелі Григорія Китастого, який, не зважаючи на горяч в залі і перевтому, держався по-молодецьки.

Треба вкінці зазначити, що концерт Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка, організацією якого займався Михайло Івасівка, приніс нюйоркчанам багато мистецької насолоди і може тому, публіка не хотіла розставатися з бандуристами в кінці програми, будучи все ще під чаром неперевершеної українсько пісні.

КОЛИ ПОДОРОЖУЄТЕ:
- АВТОМ власним або чужим
- АВТОБУСОМ
- ПОЇЗДОМ
- ЛІТАКОМ чи
- КОРАБЛЕМ

всюди і завжди хоронить Вас

акцидентова грамота

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

УВУ і Ракленд Коледж
(Нюйоркський Стейтовий Університет)
спільно проголошують

ВПИСИ НА

„ЕВРОПА ПРОЄКТ — 1979"

Час проєкту: від 9-го до 27-го липня 1979 р.

КУРСИ „ЕП-1979": 1. Слов'янська цивілізація; 2. Історія Східньої Европи; вибрані проблеми; 3. Українська Козацька Держава.

Заплановано прогульку в Альпи, різні імпрези та відвідини культурних центрів Західньої Европи.

ІНФОРМАЦІЇ і ЗГОЛОШЕННЯ: Prof. Vasyl Luchkiw, Ph.D., Rockland Community College, State Univ. of New York, 145 College Rd., Suffern, N.Y. 10901. Tel. 914-356-4449.

СТИПЕНДІЇ: зголошення висилати на адресу: Ukrainian Free Univ., Scholarship Committee, P.O. Box 455, New City, N.Y. 10956.

ТРАНСПОРТ: Ню Йорк — Европа, звертатися на адресу відомої української агенції KOBASNIUK TRAVEL INC., 157 2nd Avenue, New York, N.Y. 10003, tel. 212-254-8779.

НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ (НДТУТ) видає

ПРАВОПИСНИЙ СЛОВНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

за ред. Яр. Рудницького і К. Церковича,
близько 65 000 слів, 800 ст. друку, тверда оправа, в полотні, ціна $18.00 + порто, але його можна набувати за ПОЖЕРТВОЮ-ПЕРЕДПЛАТОЮ $12.00 (в Канаді — $14.00) плюс порто до часу появи з друку. Ще можна набути „СЛОВНИК СИНОНІМІВ", 220 ст., тв. опр., за $7.50 (замість $10.00). Домаг. проспектів. НДТУТ не висилатиме словників без замовлень. Писати на адресу:

RESEARCH SOCIETY FOR UKRAINIAN TERMINOLOGY, INC.
c/o N. Hawrylko, Attorney at Law
34 East 7th Street, New York, N.Y. 10003

● REAL ESTATE ●

ХОЧЕТЕ
продати або купити дім чи посілість в околицях New Jersey — Maplewood, S. Orange, W. Orange, Livingston, Millburn, Springfield, Short-Hills, Union, Irvington —
звертайтеся:

MARIE DOMARATZKY
Realtor Associate & Professional Marketing Specialist
affiliated with
Oak Ridge Realty
REAL ESTATE ■ INSURANCE
2 Multiple Listings Systems
372 Morris Avenue
Springfield, N.J. 07081
Bus. (201) 376-4822
Res. (201) 467-8918

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tv. GR 3-3550, New York, 10003

БАГАТО НАЙНОВІШИХ ВИДАНЬ цікавих до читання. Висилаємо поштою.

Найкраще місце на прийняття, бенкети, ім'янини, хрестини, товариські зустрічі, поминки і на всі нагоди —

HOLIDAY INN of Somerville
US Route 22 (E. Bound)
BRIDGEWATER, N.J. 08807
• Тел. (201) 526-9500, в українській мові 201-526-1800
• Власник українець та під українським зарядом.

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку і св. Духа — відома солідна фірма

К. М. КАРДОВИЧ
CONSTANTINE M. KARDOVICH
CYPRESS HILLS MONUMENTS
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel. (212) AP 7-2332

Відкрито в кожний день, в суботу, включно, від 9-5 по пол., в неділю 10-4 по пол.

На бажання і для вигоди клієнтів, радо заїдемо до Вашого дому з проєктами і порадами.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

● HELP WANTED ●

Position: **Assistant Director of the Adult Education Resource Center.**

Department: **Adult Education Resource Center.**

Employment Date: July 1, 1979.
Salary Range: $15,993 — $21,588

Responsibilities: The Assistant Director will assit the Director with the following responsibilities: 1) monitoring approximately forty (40) programs in Northeastern New Jersey; 2) providing technical assistance and training to members of the adult education community both in local programs and within Jersey City State College; 3) identifying and making available to adult educators up-to-date information and materials; 4) developing innovative, community-based approaches to serve the needs of the adult education population; 5) collaborating with Jersey City State College administrators and faculty members in providing services to the community; 6) participating in State-wide planning with members of the Bureau of Adult, Continuing, Community Education and the three other Adult Education Resource Centers.

Minimum Qualifications

M.A. in reading, adult education or related field. Applicant must have experience teaching inner-city adults; proven experience as a teacher educator in adult education; proven administrative ability; awareness of the problems of undereducated, urban adults; and the skills to foster the community involvement which is required to address the needs of this population. Candidate must be available to work evenings and Saturdays and to work on-site at community programs in Bergen, Essex, Hudson and Passaic counties as well as at Jersey City State College.

Applications and Inquiries: **Susan C. Lanzano, Director, Adult Education Resource Center, Jersey City State College, 2039 Kennedy Blvd., Jersey City, New Jersey 07305.**

Cut off date for applications: June 1, 1979.

An Equal Opportunity Employer

ПОТРІБНО
ПЕКАРЯ, ПОМІЧНИКА ПЕКАРЯ І ПРИБИРАЛЬНИКА
для санітарної чистоти.
Добра платня і бенефіти, постійна праця. Голоситись особисто: Speednuts, 146 Haynes Ave., (United Air Lines Building), Newark, N.J. 07114. Англійська мова неконечна.

●FUNERAL DIRECTORS●

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
801 Springfied Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555